

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
11 april 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-802608074
DOS-2007-0008480

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Letter of Support proefproject prototype U-Space aan Port of Rotterdam.

Geachte Statenleden,

Introductie U-space

Ontwikkelingen van drones gaan snel. In de nabije toekomst zal het eerder regel dan uitzondering worden dat meerdere dronevluchten tegelijkertijd in het hetzelfde lage luchtruim plaatsvinden. Denk bijvoorbeeld aan inspectie- en toezichtvluchten met drones. Op de langere termijn zal ook het onbemande vervoer van vracht en passagiers mogelijk worden, de zogeheten certified categorie. Europese regelgeving voor deze categorie wordt verwacht in 2023.

Op dit moment wordt het vliegen met drones op Europees en nationaal niveau geregeld. Om de snelle groei van de onbemande luchtvaart in Nederland in goede banen te leiden moet er de komende jaren werk worden gemaakt van nieuw beleid. In de Luchtvaartnota van het Rijk staat dat lenW onbemande luchtvaartuigen de ruimte wil geven en vernieuwende technologie en diensten mogelijk wil maken. Veiligheid staat hierbij voorop. Daarom komt er een Europees nieuw verkeersleidingsysteem voor onbemande luchtvaartuigen in het lage luchtruim, U-space genaamd, of Unmanned space.

Hoe de nationale overheden U-space moeten inrichten is vastgelegd in EU Wetgeving 2021/664 van april 2021. Deze verordening regelt de veilige integratie van drones in het luchtvaartstelsel en het management van het lage luchtruim. De verordening is van toepassing vanaf 26 januari 2023. Dit betekent dat vanaf dat moment U-space diensten aangeboden kunnen worden in een daarvoor aangewezen luchtruim. Binnen deze regelgeving betreft het de eerste twee fasen van U-space waarin de 'foundation en initiële diensten' kunnen worden aangeboden. Voor de laatste twee fasen van het luchtruimbeheer (onder andere volledig geautomatiseerde deconflictie en de interactie met de bemande luchtvaartleiding) wordt de wetgeving nog voorbereid.

Havenbedrijf Rotterdam als eerste locatie in NL aangewezen voor een proefproject prototype U-space

De Europese lidstaten werken momenteel aan de doorvertaling van de Europese U-Space regelgeving in nationale verordeningen. Om die doorvertaling waardevol te kunnen uitvoeren heeft het ministerie van IenW het Havenbedrijf Rotterdam groen licht gegeven om als eerste locatie in Nederland een prototype U-space in te richten. Het betreft een innovatief proefproject met een duur van 2 jaar gericht op regelgeving en verkeersleiding voor onbemande vliegbewegingen in het lage luchtruim. De proef gaat van start halverwege 2022. Bij de proef zijn onder meer de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de ministeries van Defensie en Infrastructuur en Waterstaat betrokken. Het doel van het proefproject prototype U-space is een onderbouwde indruk te krijgen van het soort en de hoeveelheid werk dat er bij het lage luchtruimbeheer voor drones komt kijken, de kosten die ermee gemoeid zijn en wie de werkzaamheden het beste kan uitvoeren.

Het prototype U-Space biedt het Havenbedrijf Rotterdam de kans om te beoordelen wat er nodig is voor een veilige inrichting van het luchtruim boven het havengebied en om kennis op te doen van U-space. Het zal bijdragen aan de besluitvorming rond de strategische vraag of het Havenbedrijf Rotterdam in de toekomst een rol in het lage luchtruim ambieert, en welke rol dat dan is. Ter illustratie, het Havenbedrijf Antwerpen heeft momenteel de zeggenschap over de uitvoering van alle dronevluchten in het lage luchtruim boven het eigen havengebied. Het prototype U-space zal in algemene zin ook inzicht verschaffen in hoe je het lage luchtruim kan inrichten boven een gebied 'waar iemand het voor het zeggen heeft', bijvoorbeeld boven een stad. De vraag om al dan niet een rol in het lage luchtruim boven eigen gebied te vervullen speelt ook bij meerdere gemeentes in Nederland.

Nut voor de Provincie

Provincie Zuid-Holland heeft geen initiërende of actieve rol bij het proefproject prototype U-space Port of Rotterdam, maar onderstreept graag het belang ervan. Provincie Zuid-Holland is bevoegd gezag voor het landen en opstijgen van alle luchtvaart, behalve voor Rotterdam The Hague Airport (RTHA). Hierbij vergunnen we luchthavens van regionaal belang, en geven we ontheffingen voor landen en opstijgen buiten deze geregelde terreinen. Specifieke regionale droneluchthavens, ook wel vertiports genoemd, zullen vanaf 2024 hun intrede doen. De inzichten die vanuit het proefproject prototype U-space opgedaan worden zijn van belang in het kader van het ontwikkelen van nieuw beleid voor de onbemande luchtvaart in het lage luchtruim, zowel op nationaal, provinciaal als op gemeentelijk/lokaal niveau. Er is een gerede kans dat de Provincie in de toekomst verantwoordelijk wordt voor een deel van het lage luchtruim. Om ons voor te bereiden op deze mogelijk toekomstige taak biedt de proef ook inzichten.

Ondersteunen van het belang proefproject prototype U-space Port of Rotterdam

Om het belang van het proefproject prototype U-Space Port of Rotterdam te ondersteunen is er een Letter of Support opgesteld. Naast provincie Zuid-Holland zullen

ook gemeente Rotterdam, Innovation Quarter en de Erasmus School of Social and Behavioural Sciences een Letter of Support ondertekenen.

In de bijgevoegde white paper "Prototype U-Space Airspace" wordt een helder beeld van het proefproject prototype U-space Port of Rotterdam gegeven.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Letter of Support proefproject prototype U-Space Airspace Port of Rotterdam;
- White paper Prototype U-Space Airspace Port of Rotterdam;